Committee for the welfare of minorities and backward classes

*311. SHRI BEKAL UTSAHI: Will the Minister of WELFARE be pleased to refer to reply to Starred Question 362 given in the Rajya Sabha on the 21st August, 1987 and state:

(a) whether Government have since constituted a Committee on the welfare of the minorities and other backward classes;

(b) if so, what is the composition, status and procedure of the Committee;

(c) whether any meeting of the Committee has been held so far;

(d) if so, whether the need for the promotion of Urdu language was also emphasised in the meeting;

(e) what steps Government have taken or propose to take for the promotion of urdu language and appointment of Urdu-knowing staff; and

(f) what are the decisions of the Committee and the follow-up action taken by Government on those decisions?

THE MINISTER OF STATE OF THE MINISTRY OF WELFARE (DR. RAJENDRA KUMARI BAJPAI): (a) to (c) There is already a Minorities Cell functioning in the Ministry of Welfare to look after and review the programmes for the welfare of minorities and progress of implementation of the 15 Point Programme of the Prime Minister. A Cabinet Committee at the Centre also exists. The progress of the implementation of the programme at the State level is revi[illegible]ry quarter at Chief Mi[illegible] Chief Secretaries level. In addition there are monthly reviews at District level. There is also the Minorities Commission to evaluate the working of the safeguards provided in the Constitution for the protection of the minorities. There is thus no need to set up any further Committee for the purpose.

(d) to (f) The Development of Urdu is the concern of the Ministry of Human Resource Development. That Ministry has a permanent Taraqi Urdu Board with a Standing Committee which advises the Govt. relating to the policies and programmes for the development and promotion of Urdu language. The Standing Committee meets at least twice a year. The Taraqi Urdu Board and the Standing Committee are of permanent nature.

श्री बेकल उत्साही : सभापति महोदय,

"उनका जवाब एक ही लम्हे में खत्म था,
लेकिन मेरे सवाल का हक देर तक रहा।
पतवार कागजी है तो पत्नी की नाव है,
हैं उस नदी में जिसका हवा में बहाव है।"

सभापति महोदय, मैं कहना चाहता हूं कि जो जवाब दिया है हमारी मंत्री महोदया ने वह जवाब तो मैंने जो सवाल किया है उससे बिल्कुल अलग होकर, कतराकर दिया है। कुछ उसका मतलब ही समझ में नहीं आया है। मैं पूछना चाहता हूं कि क्या हुकूमत ने वक्फ तरमीमी कमेटी, 1984 की रिपोर्ट कबूल कर ली है। अगर हां तो रिपोर्ट का गौर किस मरहले में है। इस रिपोर्ट की बुनियाद पर इस [illegible]दन में कानून किस वक्त पेश किया जायेगा। हुजूरेवाला में खुद अमेंडमेंट कमेटी में था। यह पहली कमेटी थी जिसने एक महीने में सारा काम करके दे दिया जो अब तक सदन में नहीं आया, अब तक मंत्री महोदया सदन में एक्ट नहीं लायी है तो मैं वही पूछना चाहता हूं कि वक्फ एक्ट की तरमीम में जो गैर मामूली देर हो रही है उसकी वजह क्या है, क्या वे यह बताएंगी ?

डा० राजेन्द्र कुमारी वाजपेयी : माननीय सदस्य ने जो मूल प्रश्न किया है, सप्लीमेंटरी उससे बिल्कुल अलग है। मूल प्रश्न से इसका कोई मतलब नहीं है, क्योंकि वक्फ अमेंडमेंट एक्ट जो 1984

का है उसके लिए कमेटी बनायी गयी थी, यह बात सही है कि माननीय सदस्य उसके मेम्बर थे, उस कमेटी ने अपनी बात भी पूरी की है, मीटिंग्स हुई सब कुछ हुआ और सरकार के पास वह सब विचाराधीन है ।

श्री बेकल 'उत्साही' : सभापति महोदय, मैं क्या अर्ज करूं । जो उत्तर मिल रहा है उससे कुछ न तो जमीर को इत्मीनान है न जिस्म को ।

महोदय, कभी तो माइनारिटी सेल को सौंप दिया जाता हैं कभी स्टेट गवर्नमेंट को । लेकिन खुद सरकार क्या कर रही है और मंत्री महोदया क्या कर रही हैं ?

मैंने माइनारिटीज और बैकवार्ड क्लासेज के लिए कुछ सवाल किये थे उनको भी उन्होंने अलग-अलग कर दिया । मुझे कहना यह है कि :

"स्टेशनों पर पानी पिलाते हैं, तो अछूत,
हां, पनघटों पर थोड़ा बहुत भेदभाव है ।"

मैंने कुछ उर्दू के लिए सवाल किये थे तो उसके लिए भी एक शेर पेश कर दूं :

"कल रात उनको देखा था, उर्दू लिबास में,
कोई यह कह रहा था कि अगला चुनाव है"

यही हालत है हुजूर । तो मैं सप्लीमेंटरी पूछना चाहता हूं कि क्या मंत्री महोदया बताएंगी कि अल्पसंख्यकों की सहूलियत, विकास और बहबूदी और उनकी तरक्की के लिए जो 21 अगस्त, 1987 को राज्य सभा में रिपोर्ट पेश हुई थी उसके बारे में आपका क्या ख्याल है ।

डा० रत्नाकर पाण्डेय : शेर का जवाब शेर से होना चाहिए ।

डा० राजेन्द्र कुमारी वाजपेयी : माननीय सदस्य ने पिछले प्रश्न का हवाला देते हुए प्रश्न पूछा है कि इस पर क्या किया जा रहा है । माननीय सदस्य जानते हैं कि प्राइम मिनिस्टर का जो 15 पाइंट प्रोग्राम है उसके तहत कार्यक्रम लिये गये हैं और उन कार्यक्रमों के अनुसार जो भी ऐसे प्रश्न हैं जिनसे माइनरिटीज का लाभ हो सकता है इक्नामिक दृष्टि से या और दूसरी प्रकार से, उन पर कदम उठाया जा रहा है ।

†شری بیکل اتساہی : سبھا پتی مہودے -

دان کا جواب ایک ہی لمحہ میں ختم ہے لیکن میرے سوال کا حق دیر تک رہا ہے

پتوار کاغذی ہے تو پنی کی ناؤ ہے ہیں اس ندی میں جسکا ہوا میں بہاؤ ہے۔۔

سبھا پتی مہودے - میں کہنا چاہتا ہوں کہ جو جواب دیا ہے ہماری منتری مہودہ نے وہ جواب تو میں نے جو سوال کیا ہے اس سے بالکل الگ ہوکر - کتراکر دیا ہے - کچھ اسکا مطالب ہی سمجھ میں نہیں آیا ہے - میں پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا حکومت نے وقف ترمیمی کمیٹی - ۱۹۸۴ کی رپورٹ قبول کرلی ہے - اگر ہاں تو رپورٹ کا غور کس مرحلہ میں ہے - اس رپورٹ کی بنیاد پر اس سدن میں قانون کس وقت پیش کیا جائیگا - حضور والا - میں خود اسدنمدت کمیٹی میں تھا - یہ پہلی کمیٹی تھی جس نے ایک مہینہ میں سارا کام کرکے دیدیا جو اب تک سدن میں نہیں آیا - اب تک منتری مہودیہ سدن میں ایکٹ نہیں لائی

†[ ] Transliteration in Arabic Script.

بھی انہوں نے الگ الگ کر دیا ہے۔ مجھے کہنا یہ ہے کہ :

"اسٹیشنوں پر پانی پلاتے ہیں - تو اچھوت
ہار پنگھٹوں پر تھوڑا بہت بھید بھاؤ ہے -"

میں نے کچھ اردو کیلئے سوال کئے تھے تو اسکے لئے بھی ایک شعر پیش کر دوں :

"دیکھ لا ہے آج ان کو بھی اردو لباس میں
کوئی یہ کہہ رہا تھا کہ اگلا چناؤ ہے -

یہی سوالات ہوتے ہیں حضور - تو میں سپلمنٹری پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا منتری مہودیہ بتائیں گی کہ اقلیتوں کی صلاحیت - بہبودی اور انکی ترقی کیلئے جو ۲۱ اگست ۱۹۸۷ کو راجیہ سبھا میں رپورٹ پیش ہوئی تھی اس کے بارے میں آپکا کیا خیال ہے -

ڈاکٹر رتناکر پانڈے : شعر کا جواب شعر سے ہونا چاہئے -

ڈاکٹر راجندر کماری واجپئی : مانئیہ سدسیئے نے پچھلے پرشن کا حوالہ دیتے ہوئے پرشن پوچھا ہے کہ اس پر کیا کیا جا رہا ہے - مانئیہ سدسیئے جانتے ہیں کہ پرائم منسٹر کا جو پندرہ پوائنٹ پروگرام ہے اسکے تحت کاریہ کرم لئے گئے ہیں اور ان کاریہ کرموں کے اوسار و بھی ایسے پرشن ہیں جن سے مائناریٹیز کا فائدہ ہیں تو میں وہی پوچھنا چاہتا ہوں کہ وقف ایکٹ میں ترمیم میں جو غیر معمولی دیر ہو رہی ہے اسکی وجہہ کیا ہے - کیا وہ یہ بتائیں گی -

ڈاکٹر راجندر کماری واجپئی : مانئیہ سدسیہ نے جو سول پرشن کیا ہے - سپلمنٹری اس سے بالکل الگ ہے - سول پرشن سے اسکا کوئی مطلب نہیں ہے کیونکہ وقف امنڈمنٹ ایکٹ جو ۱۹۸۴ کا ہے اسکے لئے کمیٹی بدلی گئی تھی - یہ بات صحیح ہے کہ مانئیہ سدسیئے اسکے ممبر تھے - اس کمیٹی نے اپنی بات بھی پوری کی ہے - میٹنگس ہوئی - سب کچھ ہوا اور سرکار کے پاس وہ زیر غور ہے -

شری بیکل اتساہی : سبھاپتی مہودے - میں کیا عرض کروں - جو جواب مل رہا ہے اس سے کچھ نہ تو ضمیر کو اطمنان ہے اور نہ جسم کو اطمنان ہے - مہودے - کبھی تو مائناریٹیز سیل کو سونپ دیتے ہیں - کبھی اسٹیٹ گورنمنٹ کو سونپ دیتے ہیں لیکن خود سرکار کیا کر رہی ہے اور منسٹر مہودیہ کیا کر رہی ہیں -

میں نے مائناریٹیز اور بیک ورڈ کلاسیز کیلئے کچھ سوال کئے تھے انکو

ھو سکتا ھے اکانامک طریقے سے یا اور دوسری طرح سے ان پر قدم اٹھایا جا رہا ھے -

MR. CHAIRMAN: Question Hour is over.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Setting up of an international body for small newspapers

*301. SHRIMATI RENUKA CHOWDHURY: Will the Minister of INFORMATION AND BROADCASTING be pleased to state:

(a) whether there is any proposal under Government's consideration to set up an international body for small newspapers;

(b) if so, what are the details thereof; and

(c) by when the proposal is likely to be finalised?

THE MINISTER OF STATE OF THE MINISTRY OF INFORMATION AND BROADCASTING (SHRI AJIT PANJA): (a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

Problems of the fishing industry

*303. SHRI SUBAS MOHANTY: Will the Minister of AGRICULTURE be pleased to state:

(a) what steps Government are taking to assist the fishing industry which is in doldrums due to poor catches;

(b) whether in view of the steady decline of shrimp catches, Government propose to review all its policies including chartering and joint ventures;

(c) if not, to what factor Government attribute the steady decline of the marine catches for the third consecutive year;

(d) whether any Committee has since been appointed to study the relief measures for this industry employing lakhs of poor people; and

(e) what other measures are being considered to help the fishing industry?

THE MINISTER OF AGRICULTURE (SHRI G. S. DHILLON): (a) to (c) Marine fish landings during the last six years are indicated below:—

(in lakh Tonnes)

Year	Marine Fish Production	Total fish Production
1981-82 . . .	14.45	24.44
1982-83 . . .	14.27	23.67
1983-84 . . .	15.19	25.06
1984-85 . . .	16.98	28.01
1985-86 . . .	17.16	28.76
1986-87(P) . . .	17.13	29.42

(P)-Provisional

Shrimp landings during the last six years are also indicated below:—

(in Lakh tonnes)

Year	Shrimp Production
1981	1.64
1982	2.10
1983	1.93
1984	2.03
1985	2.32
1986	2.15